

2. Теоретико-прикладні аспекти адаптації податкового законодавства в сфері непрямого оподаткування в межах Угоди про асоціацію – Ірпінь : НДІ фінансового права, 2014. – 47 с.
3. Жалій Т.В., Нагорний В.В. До питання про напрями вдосконалення правового регулювання податку на додану вартість в Україні в процесі інтеграції до законодавства Європейського Союзу / Т.В. Жалій, В.В. Нагорний // Порівняльно-аналітичне право. – № 5. – 2014. – С. 243–247.
4. Трубін І.О. Напрями вдосконалення правового регулювання ПДВ в умовах реалізації положень Угоди про асоціацію України та ЄС / І.О. Трубін // Фінансове право. – № 3(29). – 2014. – С. 51–55.
5. Андріяш М.М. Проблеми розвитку оподаткування податком на додану вартість країн ЄС / М.М. Андріяш // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 122 (частина І). – 2014. – С. 215–227.
6. Слюсаренко В.Є, Філіп К.О. Особливості оподаткування податком на додану вартість та його економічна доцільність / В.Є. Слюсаренко, К.О. Філіп // Науковий вісник Ужгородського університету 2014. – Серія Економіка. Випуск 1(42). – С. 218–222.
7. Dominik-Ogińska Dagmara i in., „Harmonizacja prawa podatkowego w Unii Europejskiej”, том XXI, вид. 1, Instytut wydawniczy EuroPrawo, Варшава 2011.
8. Регламент Ради (Європейський Союз) № 904/2010 від 7 жовтня 2010 року про адміністративну співпрацю щодо боротьби з шахрайством у податку на додану вартість // Офіційний вісник Європейського Союзу L 268 від 12.10.2010.

УДК 51.755(479)

ДІДЕНКО С.В.

### ГРОМАДЯНИ ЯК СУБ'ЄКТИ ОБІГУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

У статті доведено, що громадяни України є центральними суб'єктами обігу та застосування зброї в Україні, оскільки придбання, носіння, володіння та застосування ними зброї є безпосередньою реалізацією гарантованого державною конституційного права особи на самооборону, задоволення своїх культурних, спортивних та інших не заборонених законом інтересів. Виявлено, що чинний правовий механізм у цій сфері є недосягалим щодо відсутності базового закону в цій сфері.

**Ключові слова:** громадяни, застосування зброї, зброя, обіг зброї, публічна адміністрація.

В статье доказано, что граждане, без сомнения являются центральными субъектами обращения и применения оружия в Украине, поскольку приобретение, ношение, владение и применение ими оружия является непосредственной реализацией гарантированного государством конституционного права человека на самооборону. Причем, публичная администрация должна в ближайшее время создать оптимальный механизм реализации этого права путем легализации огнестрельного оружия в Украине.

**Ключевые слова:** граждане, оборот оружия, оружие, применение оружия, субъекты обращения оружия.

The article proved that people undoubtedly are central actors of circulation and use of weapons in Ukraine. Because the acquisition, possession and use of their weapons is a direct realization of the state constitutional right of people to self-defense. Moreover, public administration must soon create optimal mechanism for the implementation of this right by legalizing firearms in Ukraine.

**Key words:** citizens, use of weapons, guns, circulation of weapons, subjects of circulation weapons.

---

© ДІДЕНКО С.В. – кандидат юридичних наук, доцент, докторант Інституту права та суспільних відносин (Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»)

**Постановка проблеми.** Питання щодо легального володіння зброєю в Україні знову набирає обертів, оскільки таке явище, як незаконний обіг зброї та її безпідставне застосування як цивільним населенням, так і посадовцями стали буденним явищем. Яскравим підтвердженням цього є нещодавня електронна петиція, підтримана підписами більше ніж 36 тис. громадян відносно закріплення в Основному законі права громадян на вільне володіння вогнепальною зброєю та прийняття Закону «Про цивільну зброю та боєприпаси». Вищезгадана петиція була розглянута Президентом України з досить очевидним висновком: «прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України» [1]. Окрім цього законопроект існує ще низка подібних, однак жоден з них не прийнятий.

Незважаючи на відсутність централізованого нормативного регулювання цієї сфери суспільного життя, громадяни, безперечно, є центральними суб'єктами обігу та застосування зброї в Україні, оскільки однією з проблем, які вже протягом багатьох років чекають на вирішення, є проблема їх особистої безпеки. Це питання актуальне для кожного громадянина України, від вищого керівництва до безробітного, оскільки всі й так розуміють, що життя – це найвища цінність, яку має людина. Відтак природним і логічним видається бажання особи всіма можливими засобами захистити своє життя і життя своїх близьких [2, с. 32].

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Багато науковців вже звертали свою увагу на цю проблематику, серед яких як вітчизняні, так і зарубіжні «світоті науки», зокрема :А. А. Долгополов, А. В. Корнієць, А. В. Кофанов, А. Д. Благоев, В. А. Гуменюк, Д. А. Корецький, Е. Д. Шелковникова, І. А. Кузнецова, Л.Г.Чистоклетов, М. П. Федоров, О. М. Бокій, О. М. Піджаренко, О. С. Фролов, та ін. Проте аналізованої нами проблематики вони торкались лише опосередковано, досліджуючи інші більш загальні, спеціальні та суміжні чинники. Питання громадян як суб'єктів обігу та застосування зброї в Україні в адміністративному аспекті досліджене поверхово, безсистемно та потребує подальших наукових розробок.

**Мета статті.** На основі теорії адміністративного права, аналізу відповідних нормативно-правових актів, праць вчених та інших джерел з'ясувати роль громадян України як суб'єктів обігу та застосування.

**Постановка проблеми.** Як зазначає доцент В. Варивода, у розвиненому демократичному суспільстві кожен громадянин повинен мати максимум можливостей для охорони та захисту порушених прав і свобод, як власних, так і членів своєї родини, близьких та інших осіб. Формуючись як незалежна та демократична держава, Україна закріпила конституційне право кожного громадянина на захист свого життя та здоров'я, життя та здоров'я інших людей від протиправних посягань, повагу до гідності людини, недоторканність житла та приватної власності, а також низку інших прав і свобод. Натомість будь-яке право втрачає свій сенс, якщо в державі не створено відповідного законодавчого механізму, який належним чином його закріплював би, забезпечував та охороняв. Доводиться констатувати, що іноді неспроможність державних органів ужити реальних заходів для захисту життя чи здоров'я, прав, свобод та інших законних інтересів людини та громадянина створюють в Україні сприятливі умови для протиправних посягань на життя, здоров'я громадян та їх власність, а також на інші закріплені Конституцією права та свободи [3, с. 109]. Саме тому слушною є думка О.Романова про те, що одним з основних способів захисту власного життя є право громадянина на придбання, володіння, носіння та застосування зброї [2, с. 32].

Тобто, основною метою для придбання, носіння, володіння та застосування зброї громадянами є безпосередня реалізація конституційного права особи на самооборону.

Неможливо не погодитись із думкою Л. Чистоклетова про те, що сьогодні законодавчо не врегульовано питання використання, застосування зброї цивільним населенням з метою самозахисту, належним чином не налагоджено систему спеціалізованого навчання цивільного населення правил поведінки з вогнепальною зброєю, знання її матеріальної частини, основних вимог чинного законодавства щодо правових підстав використання вогнепальної зброї. Виникає тотожність і пряма розбіжність двох інтересів: з одного боку, частини суспільства та кожної окремої людини, які не володіють зброєю та яким необхідно забезпечити захист від джерел підвищеної небезпеки через можливість стати жертвою неправомірного заповідання фізичної (смерть людини, тілесні ушкодження, фізичний біль) або майнової (викрадення, знищення або пошкодження майна) шкоди, а з іншого – озброєння органів державної влади та фізичних осіб, у розпорядженні яких перебуває зброя [4, с. 140].

Автори проекту Закону «Про вогнепальну зброю цивільного призначення» обґрунтовуючи необхідність прийняття цього нормативно-правового акта зазначають, що масова свідомість живе стереотипами про необхідність збереження існуючого порядку набуття та використання вогнепальної зброї, оскільки існує страх зростання злочинності. Однак, як свідчить зарубіжний досвід (Італія, Чехія, Швейцарія, Ізраїль, США, Грузія, Молдова та ін.), гарантована державою можливість для громадян володіти вогнепальною зброєю спричиняє зменшення рівня злочинності. Вже сьогодні в Україні можна легко придбати будь-яку зброю, окрім пістолетів або кулеметів, витративши до місяця часу та близько 50 доларів офіційних платежів за оформлення дозволу на володіння зброєю. Таким чином, в Україні в цивільному обігу перебуває від одного до двох мільйонів лише легальних одиниць вогне-

пальної зброї. Отже, легальна вогнепальна зброя в Україні вже є, але сфера її набуття та обігу наскрізь корумпована та базується на абсурдних засадах, що не відповідає загальним засадам та принципам, які діють зараз у світі [5].

Таким чином, питання легалізації вогнепальної зброї в Україні для потреб звичайних громадян вже давно є гострим та болючим, і потребує якнайшвидшого вирішення з боку публічної адміністрації.

Зокрема, за думкою Л. Чистоклетова, питання про вогнепальну зброя як засіб самозахисту громадян від злочинних посягань, без сумніву, сьогодні є надзвичайно актуальним, але водночас складним для вирішення. З приводу вирішення цього питання виражаються різні погляди, які можна звести до таких двох протилежних точок зору: перша – легалізувати короткоствольну вогнепальну зброя, і друга – не допустити володіння такою зброєю цивільним населенням. На цей час у Верховній Раді України на розгляді перебуває три проекти закону «Про зброю». У першому законопроекті, розробленому Міністерством внутрішніх справ України, передбачено надання громадянам права тільки на мисливську гладкоствольну та нарізну вогнепальну зброю. Автори двох інших законопроектів відстоюють право громадян не тільки на мисливську, а й на короткоствольну нарізну вогнепальну зброю. Поняття „зброя”, що наводиться в зазначених законопроектах, має занадто розширене та надто перевантажене визначення: „зброя – пристрої, прилади та предмети, спеціально виготовлені, конструктивно призначені і технічно придатні для ураження живої або іншої цілі, подачі звукового чи світлового сигналу, які не мають іншого виробничого чи господарсько-побутового призначення [4, с. 140].

Мова йде про те, що відсутність централізованого нормативного регулювання цієї сфери громадського життя суспільства вкрай негативно впливає на вирішення спірних питань забезпечення публічною адміністрацією необхідного режиму обігу зброї, адже наразі нормативно-правове врегулювання в цій сфері, що перебуває на рівні підзаконних актів, є застарілим, складним та неузгодженим.

Правове регулювання питань у цій сфері в Україні розпочалося 17 червня 1992 р. – з прийняттям Постанови Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» та Додатку № 2 до цієї Постанови, який визначає спеціальний порядок придбання громадянами окремих видів майна. Так, спеціальний порядок набуття права власності було поширено на вогнепальну мисливську гладкоствольну й нарізну зброю, газові пістолети й револьвери та набої до них, холодну та пневматичну зброю. Надавши громадянам право на придбання деяких видів зброї, необхідно було визначити державний орган, який би займався безпосереднім контролем за обігом зброї, а також сам порядок такого контролю. Так, 12 жовтня 1992 р. Кабінет Міністрів України затверджує Положення „Про дозвільну систему”, яка безпосередньо займається контролем за обігом зброї в Україні і входить до структури Міністерства внутрішніх справ України [2, с. 33].

Тобто, як бачимо, нормативне регулювання в цій сфері розпочалося із звичайних, так би мовити поточних, відомчих нормативно-правових актів суб’єктів публічного адміністрування.

Розглядаючи громадян як суб’єктів обігу та застосування зброї через призму необхідності самозахисту, слід зазначити, що порядок володіння, застосування і придбання засобів, котрі можуть бути для цього використані, регулюється саме вище згаданою Постановою Верховної Ради України а також Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозогінної та подразнювальної дії».

При цьому, встановлений спеціальний порядок набуття права власності громадянами зброї, з отриманням дозволу для таких видів зброї: на вогнепальну гладкоствольну мисливську зброю – органами внутрішніх справ за місцем проживання особам, які досягли 21-річного віку; на вогнепальну мисливську нарізну зброю (мисливські карабіни, гвинтівки, комбіновану зброю з нарізними стволами) – органами внутрішніх справ за місцем проживання особам, які досягли 25-річного віку; на газові пістолети, револьвери та набої до них, заряджені речовинами сльозогінної та подразнювальної дії, – органами внутрішніх справ за місцем проживання особам, які досягли 18-річного віку; на холодну зброю та пневматичну зброю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду – органами внутрішніх справ за місцем проживання особам, які досягли 18-річного віку [6].

А також, згідно з п.1 цієї Постанови, до видів майна, що не може перебувати у власності громадян, громадських об’єднань, міжнародних організацій та юридичних осіб інших держав на території України відноситься зброя, боєприпаси (крім мисливської і пневматичної зброї, і боєприпасів до неї, а також спортивної зброї і боєприпасів до неї, що придбаються громадськими об’єднаннями з дозволу органів внутрішніх справ) [6].

Ці правила були прийняті ще в 1992 році, а до цього часу чинні. Прошло вже понад 10 років, а змін не було. Світ не стоїть на місці, суспільство розвивається, проте законодавці на це уваги не звертають.

Саме тому автори законопроекту «Про вогнепальну зброю цивільного призначення» відстоюють позицію про те, що в Україні на даний час діє неконституційна дискримінація громадян за віком щодо можливості набуття вогнепальної зброї, зокрема, купувати гладкоствольну вогнепальну зброю можна з 21-го року, а нарізну – з 25-ти. Водночас держава довіряє автомати 18-річним юнакам

у збройних силах та інших військових формуваннях, але з підозрою ставиться до своїх цивільних громадян. Подібне обмеження на придбання вогнепальної зброї є не лише невмотивованим, а ще й неконституційним[5].

Якщо брати за основу саме цей проект, то у разі його ухвалення, з 18 років (зараз із 21 року) буде дозволено володіти вогнепальною зброєю за умови, що громадянин є психічно здоровим, несудимим і пройшов курс навчання поводження зі зброєю в ліцензованих організаціях. Купувати можуть дозволити всі види вогнепальної зброї, крім кулеметів і гранатометів, а також зброї, випущеної до 1900 року. Органами влади у сфері обігу вогнепальної зброї цивільного призначення мають бути – МВС, Мін'юст та МОЗ. Бажаючих придбати зброю зобов'язують пройти спеціальне навчання (теорію та практику). По закінченню – видадуть сертифікат. Навчання можуть здійснювати будь-які суб'єкти господарювання, що матимуть дозвіл (у тому числі ті, що продають зброю). Купуючи вперше такий товар, покупець зобов'язаний отримати свідоцтво. Видаватимуть його продавці, які, власне, і повинні будуть перевірити, чи не належить особа до однієї з груп, яким заборонена зброя. Для цього відповідні органи влади створять реєстри. Власник зброї має право її носити (але при собі необхідно мати свідоцтво на зброю). У публічних місцях – носити приховано (у чохлі, сумці тощо) [7].

Таким чином, цим законопроектом подолують проблему неналагодженої системи спеціалізованого навчання цивільного населення правилам поводження з вогнепальною зброєю, знання її матеріальної частини, основних вимог чинного законодавства щодо правових підстав використання вогнепальної зброї.

Зброю пропонують дозволити всім повнолітнім, окрім: осіб, які перебувають на обліку в психіатричних закладах; осіб, які перебувають на обліку в наркологічних закладах; осіб, які визнані недієздатними або обмежено дієздатними у зв'язку з наявністю у них психічного захворювання; осіб, які мають судимості за умисні насильницькі злочини, за злочини проти громадської безпеки або інші, пов'язані з незаконним обігом зброї [7].

У пояснювальній записці до проекту зазначено, що найкращою зброєю для самозахисту є короткоствольна нарізна вогнепальна зброя (пістолети), яка зараз заборонена. Таке вирішення питання щодо володіння зброєю (щодо заборони набуття пістолетів, однак можливості набуття гвинтівки) виглядає нелогічним. Побойовання щодо зростання злочинності внаслідок «легалізації» пістолетів не мають під собою підстав, оскільки, як свідчить статистика, легальна вогнепальна зброя вкрай рідко використовується під час вчинення кримінальних правопорушень. Водночас придбати її на «чорному ринку» досить просто, що і роблять злочинці. Натомість законослухняні громадяни позбавлені права на придбання такої вогнепальної зброї для самозахисту, що зумовлює неможливість належної реалізації права на самозахист[5].

Статистика доводить, що легалізація пістолетів та револьверів сприяє суттєвому зменшенню насильницьких злочинів. Переконавши тут виглядають Швейцарія, Фінляндія, Норвегія, де рівень злочинності є найнижчим в Європі. Коли ж говорити про досвід країн, ситуація в яких ближче до українських реалій, то варто згадати про Естонію, де зброя легалізована 1992-го року і де до 1999 року рівень насильства знизився у 5 разів, та Молдову, в якій короткоствольна зброя легалізована законом 1997-го року і це призвело до того, що до 2005 року рівень насильства знизився вдвічі. В обох країнах рівень убивств знизився на 20%. Контрастує з цим відповідна статистика Росії, яка займає 2 місце в світі, після Колумбії, за кількістю вбивств на душу населення і де зброя не є поширеною. Стан справ з насиллям в Україні ні для кого не є секретом. Пояснити та усвідомити причину таких даних нескладно – чи бандит в темному провулку, чи грабіжник, який захоче потрапити в квартиру, двічі подумає, перш ніж це робити, бо немає гарантії, що в потенційної жертви немає пістолета та вона ним не скористається. І навпаки – беззахисність жертви завжди провокує агресора, що давно відомо психологам і криміналістам [4, с. 140].

Сьогодні навіть за наявності легальної вогнепальної зброї вдома її вкрай важко використати під час самооборони, щоб потім не бути покараним, пояснюють ініціатори законопроекту. Засади використання зброї (насамперед для самозахисту) повинні бути змінені в інтересах громадян із наданням можливостей вільного застосування вогнепальної зброї для захисту себе, членів сім'ї, інших осіб. Також змін потребують й інші засади використання зброї, зокрема право на її ремонт, модифікацію. Зокрема, на сьогодні, згідно з чинною Інструкцією МВС, власну зброю ремонтують лише злочинці, оскільки будь-які операції, пов'язані з ремонтом або модифікацією зброї (хоча сучасна зброя у більшості випадків є модульною і не потребує особливого вміння, щоб її полагодити), є поза законом. Також наразі суворо обмежується стрільба в «недозволених місцях», а процедура отримання дозволу на обладнання тиру/стрільбища настільки забюрократизована, що її практично неможливо пройти, а відтак у більшості населених пунктів немає відведених місць для стрільби, а спроба постріляти в безлюдному яру за містом може закінчитися судовим вироком [7].

Таким чином, нагальність прийняття базового закону в цій сфері обумовлена об'єктивними причинами, в тому числі й світовим прогресом.

Саме тому слід звернути увагу на той факт, що сьогодні відповідно до чинного законодавства громадяни України можуть мати у власності в необмеженій кількості такі види вогнепальної зброї:

травматична зброя; мисливська вогнепальна гладкоствольна зброя; мисливська вогнепальна нарізна зброя; газова зброя (згідно з чинною редакцією наказу МВС №622, такої категорії зброї в правовому полі України уже не існує). При чому володіння травматичною зброєю дозволене в Україні лише певним категоріям громадян – журналістам, народним депутатам, державним службовцям, близьким родичам працівників суду та правоохоронних органів, особам, які беруть участь у кримінальному судочинстві (тобто свідкам, що мають привід турбуватися про своє життя), та громадянам, які беруть участь в охороні громадського порядку та державного кордону, – «дружинникам» [8].

Українська стрілецька асоціація навіть наводить алгоритм для отримання дозволу на придбання перерахованої зброї, і зазначає, що необхідно підготувати наступні документи: 1) заяву щодо видачі дозволу на придбання зброї на ім'я керівника органу внутрішніх справ за місцем проживання заявника (заповнюється у відділі дозвільної системи МВС); 2) картку-заяву (заповнюється у відділі дозвільної системи МВС); 3) медичну довідку за формою № 127/о. Повна її вартість – у середньому близько 160 гривень, залежно від медичного закладу. Медична довідка дійсна протягом трьох років. Корінці про оплату всіх послуг треба зберігати; 4) довідку про відсутність судимості. В МВС її видача коштує 90-100 гривень, у приватній юридичній конторі можна замовити дистанційно, з доставкою, за 150-200 грн. Видача потребуватиме від 1 до 12 робочих днів; 5) обов'язкове страхування цивільної відповідальності за шкоду, яка може бути випадково заподіяна третій особі. Страхівка на три роки буде коштувати близько 50 гривень [8].

Як зазначає старший лейтенант міліції А. Шинкляр, для одержання дозволу на зберігання та носіння мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної зброї, холодної зброї, пристроїв власниками, відповідно до п. 12.5. наказу МВС України № 622-1998 до органів внутрішніх справ подають: заяву щодо видачі дозволу на зберігання та носіння зброї на ім'я керівника органу внутрішніх справ; дві фотокартки розміром 3 x 4 см; дублікат дозволу з відміткою магазину про продаж зброї, пристрою або з відміткою про переоформлення їх у встановленому законодавством порядку; платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги. Власник зброї пред'являє договір страхування [9].

При цьому аналогічні документи власники надають до міськрайорганів внутрішніх справ для отримання дозволу на придбання та зберігання спеціальних засобів самооборони, за заряджених речовинами слезогінної та подразнюючої дії (у тому числі газової зброї), крім договору страхування [9].

На практиці, за твердженням Української стрілецької асоціації, тим, хто купує зброю вперше, необхідно пройти ліцензовані стрілецькі курси за програмою МВС в одному зі стрілецько-спортивних клубів, «Товариств сприяння обороні України». Курси будуть коштувати близько 200 гривень, а після їх закінчення видадуть довідку про вивчення матеріальної частини зброї. Крім того, необхідно сплатити вартість послуг дозвільної системи (близько 50 гривень) із наданням відповідної квитанції. Подавши всі необхідні документи, протягом місяця отримується дозвіл на придбання зброї (бланк суворого звітності з трьох частин: першу одразу залишає собі МВС, з двома останніми громадянин може йти купувати зброю; магазин залишає собі другу частину, а в третю продавці вписують характеристики придбаної зброї і повертають власникові). Термін дії дозволу на придбання – 3 місяці. Протягом 10 днів після придбання зброї її необхідно зареєструвати, звернувшись до того ж підрозділу дозвільної системи, який видав дозвіл на придбання зброї, надавши корінець дозволу, де зазначені характеристики зброї, а також дві фотокартки розміром 3x4 см. Після сплати 100 гривень за виготовлення картки протягом двох тижнів видається остаточний документ – дозвіл на зберігання та носіння зброї. Маючи на руках дозвіл на зброю, необхідно провести її контрольний відстріл для внесення результатів до бази МВС. В окремих випадках можна придбати в магазині зброю, яка вже пройшла контрольний відстріл (про що в магазині видадуть відповідну довідку) [8].

Таким чином, доволі легко придбати будь-яку зброю, окрім пістолетів або кулеметів, витративши до місяця часу та близько 50 доларів офіційних платежів за оформлення дозволу на володіння зброєю, але разом з тим, немає прозорості щодо всіх адміністративних процедур, що відбуваються під час проходження алгоритму озброєння громадян.

**Висновки.** Усе викладене вище дає можливість сформулювати висновки, щодо визначення ролі громадян як суб'єктів обігу та застосування зброї в Україні:

- питання легалізації вогнепальної зброї в Україні для потреб звичайних громадян вже давно є гострим та болючим питанням, і потребує якнайшвидшого вирішення Верховною Радою України та органів виконавчої влади;
- основною метою для придбання, носіння, володіння та застосування зброї громадянами є безпосередня реалізація конституційного права особи на самооборону;
- відсутність централізованого нормативного регулювання цієї сфери громадського життя суспільства вкрай негативно впливає на вирішення спірних питань щодо забезпечення публічною адміністрацією необхідного режиму обігу зброї, адже наразі нормативно-правове врегулювання в цій сфері перебуває на рівні підзаконних актів, є застарілим, складним та неузгодженим;

– нормативне регулювання в цій сфері здійснюється відомчими нормативно-правовими актами суб'єктів публічного адміністрування, а порядок володіння, застосування і придбання засобів, які можуть бути для використані для самооборони, регулюється Постановою Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» та Додатком № 2 до цієї Постанови, а також Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозогінної та подразнювальної дії»;

– нагальність прийняття основоположного закону в цій сфері обумовлена об'єктивними причинами, в тому числі і світовим прогресом;

– наразі достатньо легко придбати будь-яку зброю, окрім пістолетів або кулеметів, витративши до місяця часу та близько 50 доларів офіційних платежів за оформлення дозволу на володіння зброєю, проте немає прозорості щодо всіх адміністративних процедур, що відбуваються під час проходження алгоритму озброєння громадян.

Отже, громадяни України є центральними суб'єктами обігу та застосування зброї в Україні, оскільки придбання, носіння, володіння та застосування ними зброї є безпосередньою реалізацією гарантованого державою конституційного права особи на самооборону. Публічна адміністрація повинна найближчим часом розробити оптимальний механізм реалізації цього права шляхом легалізації вогнепальної зброї в Україні.

#### Список використаних джерел:

1. Озброєний: захищений чи небезпечний? ”: [Електронний ресурс] // YUR-GAZETA. – 2015. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/ozbroeniy-zahishcheniy-chi-nebezpechniy.html>.
2. Романов О. Зброя: законодавчий аспект / Олексій Романов // Юридичний журнал. – 2005. – № 2(32). – С. 32–38.
3. Варивода В. І. Реалізація права громадян на самооборону: адміністративно-правовий аспект / В. І. Варивода. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2010. – № 6. – С. 109–115.
4. Чистоклетов Л. Г. Про зброю та правові підстави її застосування суб'єктами приватних охоронних підприємств в Україні / Л. Г. Чистоклетов, Т. Пастрюліна // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2011. – Вип. 6. – С. 139–142.
5. Про вогнепальну зброю цивільного призначення : Проект Закону від 01.12.2014// [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=52560](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52560).
6. Про право власності на окремі види майна: Постанова ВРУ від 17.06.1992 № 2471-XII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2471-12>.
7. Право на зброю – що несе в собі законопроект «Про вогнепальну зброю цивільного призначення»: [Електронний ресурс] // KOLO.POLTAVA. – 2014. – Режим доступу: <http://kolo.poltava.ua/novini-poltava/pravo-na-zbroyu-scho-nese-v-sobi-zakonoproekt-pro-vognepalnu-zbroyu-tsivilnogo-priznachennya-24188.html>.
8. Алгоритм придбання зброї : [Електронний ресурс] STRILETS.ORG. – Режим доступу: <http://www.strilets.org/zbroya/algoritm-pridbannya-zbroji>.
9. Про зброю: [Електронний ресурс] INFO.BEREZHANY. – 2014. – Режим доступу: <http://info.berezhany.net/the-news/dovkola/3469-pro-zbroyu>.